

Dövlət başçısı İlham Əliyevin 28 dekabr 2024-cü il tarixli Sərəncamı ilə 2025-ci il ölkəmizdə "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edildi. Konstitusiyamızın bəyan etdiyi niyyətlərdən biri kimi ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpə olunduğunu, 2025-ci ildə Konstitusiyamızın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində qələbəmizin 5-ci ildən nümunə nəzərə alaraq imzalanan sənəddə də qeyd edildiyi kimi, müstəqil və suveren dövlətə sahib olmaq, milli-mənəvi dəyərlərə, həmrəylik, humanizm, ədalət və qanunun alılıyi prinsiplərinə əsaslanan inkişaf etmiş cəmiyyət qurmaq yüzüllər boyu Azərbaycan xalqının ən böyük arzusu olmuşdur. Tarixin müxtəlif mərhələlərində kənar mündaxilələrə, məhrumiyətlərə baxmayaraq, xalqımız milli kimliyini, mübarizə ruhunu qoruyub saxlaşmış, öz ideallarına həmişə sadıq qalmış və XX əsrin sonlarında dövlət müstəqilliyini bərpə etmişdir. Müstəqil Azərbaycan son 21 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhberliyi ilə inamla, uğurla, ləyaqətlə inkişaf edib. Əsas uğurumuz isə ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi təmin etmək olub.

1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən həkimiyətə qayidian Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük xilaskarlıq missiyası sayəsində ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi və müasir dövlət quruluğu üçün etibarlı zəmin yarandı. Ulu Önderin bilavasitə rəhbərliyi ilə hazırlanmış və 1995-ci il noyabr ayının 12-də qəbul edilmiş ilk Milli Konstitusiyamız müstəqillik tariximizin en mühüm hadisələrindən biri olmaqla yanaşı, Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısındaki böyük xidmətlərindən biri kimi tarixe yazıldı.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında BMT-nin 1948-ci il Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannaməsində və digər beynəlxalq mütqavilələrde nəzərdə tutulmuş insan hüquq və azadlıqları əhatəli şəkildə təsbit olunub. Konstitusiyamızda insan hü-

"Konstitusiya və Suverenlik İli": Yeni reallıqlar və çağırışlar

2025-Cİ İL -
KONSTITUSİYA VƏ
SUVERENLİK İLİ

quq və azadlıqlarına geniş yer verilməsi ölkəmizin demokratiya ideallarına sadıqlıyının göstəricisidir. Müstəqil Azərbaycanın Əsas Qanunu eyni zamanda, milli inkişafın dərin siyasi-hüquqi əsaslarını formalasdırdı.

Sonrakı illərdə Konstitusiyaya edilən əlavə və dəyişikliklər müasir çağırışları və yenilikləri özündə əks etdirməkdədir. 24 avqust 2002-ci il, 18 mart 2009-cu il, 26 sentyabr 2016-cı ildə keçirilən ümumxalq səsverməsi - referendumlarda Konstitusiyaya edilən əlavə və dəyişikliklər qanunvericilik basasının zənginləşməsi, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının əhətə dairəsinin genişlənməsi, sosial-siyasi təsisatların fealiyyət mexanizminin səmərəlilik səviyyəsinin artırılması istiqamətlərində müstəsna əhəmiyyət kəsb etdi.

Konstitusiyanın preambleında Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin, suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması başlıca niyyətlərdən biri kimi göstərilir. Otuz ildən çox davam etmiş erməni işğalı suveren hüquqlarımızın ölkəmizin bütün ərazilərində tətbiqini mümkünzə etmişdi. Torpaqlarımızın 20 faizə yaxınını 30 il ərzində işğal altındada saxlayan Ermənistən beynəlxalq hüququ pozmuşdu. Müstəqillik dövründə indiyə qədər ölkəmiz bütün daxili, hərbi resurslarını

bu problemin həllinə, Konstitusiya ilə bəyan edilmiş suveren hüquqlarımızın bərpasına səfərber etdi. Bu mənada, Ermənistən işgalçılıq siyasetinə qarşı aparılan mübarizə həm de Konstitusiyanın mütədəalarının bərpası uğrunda aparılan mücadilə idi.

Son 21 ildə Ulu Önderin siyasetini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev müasir müstəqil Azərbaycanı qalib, suverenliyi tam bərpə edilən ölkə kimi dünyaya təqdim etdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistən təxribatlarına cavab olaraq başlanmış Vətən müharibəsində tarixi Qələbə və 2023-cü il sentyabrın 19-20-də həyata keçirilmiş uğurlu lokal antiterror tədbirləri nəticəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpə edildi, Azərbaycan Konstitusiyasının hüquqi qüvvəsi işğalın aradan qaldırıldığı bütün ərazilərdə bərqrər oldu. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 20 Sentyabr ölkəmizdə Dövlət Suverenliyi Günü elan edildi.

Qalib Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışın təmin edilməsi neticəsində artıq 10 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün bu torpaqlara qayıdır, onlar üçün ən gözəl şərait yaradılıb. Bütövlükde isə azad edilmiş ərazilərde 30 mindən çox insan yaşayır. İşlər 2025-ci ildə də eyni ardi-

ciliqla davam etdiriləcək.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətli xalqa müraciətində bütün sahələrdə qazanılan uğurlara diqqəti yönəldərək hədəfləri açıqladı. Əsas çağırış bu oldu ki, bu hədəflərə nail olmaq üçün iqtisadiyyat inkişaf etməlidir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev 2024-cü ilin sosial-iqtisadi göstəriciləri fonunda cari ilin iqtisadi mənzərəsini təqdim etdi. O da bildirildi ki, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası prioritet məsələdir. Həmçinin hərbi qüdrətimizin artırılması da əsas hədəflər sırasındadır. Dövlət büdcəsində ayırmalara diqqət yetirdikdə hərbi xərclərin artırıldığını görürük. Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına 4 milyard manat vəsait ayrılib. Ümumiyyətə, 2021-ci ildən bu günə qədər Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına 19 milyard manatdan çox

vəsait ayrılib və bundan sonra da Böyük Qayıdış Programının icra edilmesi prioritət məsələ olacaq. 2019-cu ildən bu yana dörd sosial paket layihəsi, programı icra edilmişdir. Bu il beşinci paket icra ediləcək. Bu layihələr ayrılan və ayrılaq vəsait 7,5 milyard manat olacaq.

Qısa təhlil əsasında bu qənaətə gəlirik ki, ötən müddət ərzində ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpə edilməsi müasir çağdaş tariximizin en mühüm hadisəsinə çevrilərək müasir Azərbaycanın yeni inkişaf mərhələsini formalasdır. Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan olunan bu ildə də Azərbaycan yeni reallıqlar və çağırışlar şəraitində öz məqsədlərinə doğru inamlı addımlar atacaq.

Yaqut Ağasəhəqizi